

Het hofje van Bomans

De kop suggereert dat er een hofje bestaat dat naar een van Nederlandse grootste schrijvers is vernoemd. Dat is niet het geval. Maar wat niet is kan nog komen.

Haarlemmer Godfried Bomans was een veelzijdig schrijver. Hij leek elk genre aan te kunnen: sprookje, biografie, detectiveverhaal. Parodie en plechtstatigheid gingen bij hem hand in hand. 'Humor is overwonnen droefheid', zei hij. Na de oorlog begint hij met tekenaar Carol Voges in de Volkskrant de strip Pa Pinkelman en Tante Pollewop. De licht absurdistische strip was oorspronkelijk bedoeld voor kinderen, maar trok al gauw een volwassenere lezerspubliek. Pa Pinkelman wordt gekenmerkt door zijn ronde bril-letje, zijn magische bolhoed en zijn sigaar. Hij komt uit een oud tovenaarsgeslacht, maar zijn eigen tover kwaliteiten zijn ronduit middelmatig. Op sommige weekdagen is hij maar tot een enkel toverkunstje in staat. De strip is een succes, er verschijnen uiteindelijk vier bundels met avonturen van dit heerschap.

In de vierde en laatste reeks, 'De onsterfelijke Pa Pinkelman', wonen Tante Pollewop en haar man



Illustratie Alex van Koten

in een hofje. Pa Pinkelman verdient een leuke boterham door zich tegen betaling, hij is immers een beroemd persoon, aan toeristen te laten zien. Zou Bomans voor de strip een

Haarlems hofje in gedachten hebben gehad? Die vraag legde de redactie voor aan het sinds 1972 bestaande Bomans Genootschap. Lees verder op pag. 7.



Het Knarrenhof in Zwolle kreeg volop aandacht. Ook in deze krant. Want in Haarlem is er ook een grote groep krasse knarren die best zelfvoorzienend en mantelzorgend door het leven wil. Tante Pollewop en Pa Pinkelman hebben zich ook opgegeven. Pinkelman: 'Na onze wereldreis zijn we hard aan onze oude dag toe. Tante wil haar beste beentje voorzetten in de tuin, zij is een kei in bestraten en ik kan heel



creatief boekhouden en tegelijk goed op de kleintjes letten. Een kinderdagverblijf op de hof houdt ons van de straat én jeugdig. Wie het kleine niet beheert, is het grote niet weert. Er zal vast plek zijn in de Waarderpolder.'

Willem Brand

Hofjesconcerten: sfeervol en afwisselend

Een mooie combinatie natuurlijk: de intimiteit van een hofje en samenzang. Na twee jaar is het weer zover.

Op 29 juni vinden in zes hofjes, waaronder het Frans Loenenhofje en Luthers hofje, tussen 12.00 en 17.00 uur de befaamde hofjesconcerten plaats. Vocale ensembles en amateurkoren vanuit het hele land brengen uiteenlopende

genres: klassiek, jazzy, pop, middeleeuws. De hofjesconcerten zijn gratis, ieder koor zingt maximaal 25 minuten en de organisatie van Koorbiennale zorgt ook voor banken en stoelen. Kijk voor het programma op www.koorbiennale.nl



Foto's: Melle Meivogel

Vragen over familierecht? Krans Notarissen adviseert u graag over onder andere testamenten, levenstestamenten, schenkingen en erfenissen.



KRANS
NOTARISSEN

Van Eedenstraat 20
2012 EM Haarlem
023 531 93 98
notarissen@kransnotarissen.nl
www.kransnotarissen.nl

Ingang hofje fietsvrij

De gemeente wil meer groen in de binnenstad, maar de komst van twee plantenbakken en een anti-fietstegel bij hofje In den Groenen Tuin had nogal wat voeten in de aarde. Bewoonster Michaëla, die zichzelf bestempelt als 'het zeikwif van de twee plantenbakken', bleek over een lange adem te beschikken.

Groenstroken voor rijksmonument?

Nu het eenmaal geregeld is, lijkt het zo'n eenvoudige operatie. Er staan plantenbakken, de anti-fietstegel zit keurig in het midden en kijk die nieuwe krentenbomen eens fier staan. Die kreeg de Warmoesstraat er gratis van Spaarnelanden bij. Maar hier is heel wat aan vooraf gegaan!

Het begint allemaal als Michaëla een hofgenoot buiten ziet worstelen om met de rollator tussen al die fietsen door naar binnen te komen. Dat is vooral zaterdag met 'honderd' fietsen op stoep en straat een 'crime'. Groenstroken voor de gevel zouden een oplossing zijn, daar zet niemand zijn fiets op. Michaëla presenteert dit plan bij de wijkraad.

Keien als kernkwaliteit

Via de wijkraad belandt haar plan bij de gemeente. 'Het spreek mij wel aan,' zegt de

betreffende ambtenaar door de telefoon. Maar er moet wel even een landschapsarchitect (!) naar kijken.

Ondertussen heeft Michaëla wethouder Cora-Yfke Sikkema en ook burgemeester Jos Wienen informeel op de hoogte gebracht. Helaas blijkt bij de gemeente dat de twee groenstroken niet kunnen.

Michaëla en regent Jan Willemink krijgen te horen dat keitjes de kernkwaliteit van de Warmoesstraat zijn en dat er niet een paar uit mogen voor groen. 'Zijn die honderd fietsen en de vuilcontainer dan ook een kernkwaliteit,' vraagt Michaëla. Nou, fietsparkeer-overlast is een probleem voor

de hele binnenstad. Bovendien kunnen die twee groene perkjes niet omdat de kelders dan onderlopen. 'We hebben wel een anti-fietstegel in de aanbidding,' wordt er gezegd nadat de hofjesdelegatie een deurmat (die ze zelf dagelijks moesten uitrollen) heeft afgewezen.

Bloembakken hebben er al eerder gestaan, zegt Michaëla. Dat is ook een mogelijkheid, vinden de ambtenaren. Maar dan moet u ze zelf aanvragen en er ook voor tekenen, want plantjes en onderhoud zijn voor eigen rekening. Regent Willemink gaat daarmee akkoord.

Keurig ingetekend

Meteen die avond maakt Michaëla een plattegrond waarop de bloembakken en de anti-fietstegel keurig staan ingetekend. Helaas neemt de gemeente haar tekening niet over, maar maakt er zelf een. Met een foutje, zo blijkt nadat de tegel gelegd is. De bloembak die de week erop moet komen, zou er bovenop komen te staan. Michaëla: 'Terwijl ik dus een gedetailleerde tekening had meegeleverd. Meer voorkauwen kon niet.'

Ze slaat weer aan het bellen. 'Ik hoop dat



> Bewoonster Fientje (rechts) is blij dat de ingang fietsvrij is, zij vindt Michaëla een topper

u dezelfde mannen stuurt,' zegt ze tegen de dame van Spaarnelanden, 'ik heb ze koffie beloofd.' De week erop krijgt het tegelgeduo behalve koffie ook een rondleiding door het hofje. De bloembakken arriveren wat later. 'Het was me het rondje gemeente Haarlem wel,' zegt Michaëla. Het resultaat, geeft ze zelf aan, is ook behaald omdat ze mensen kent.

Vuilcontainer sta in de weg

Nu nog de vuilcontainer weg, zegt Michaëla, die is ook een doorn in het oog. Regelmatig is die vol en liggen de zakken

ernaast. Dan wordt er weer naar Spaarnelanden gebeld. Michaëla: 'De zakken worden samen met Handhaving open gemaakt. Als ze een adres vinden, krijg je een flinke boete.'

Enige hoop is dat ze van bewoners heeft gehoord dat de ondergrondse container eigenlijk in de Anegang was gepland. Of verplaatsing (kosten dertigduizend euro) een optie is, dat zou Spaarnelanden nog uitzoeken. Maar de kans lijkt groter dat er een bak bij gaat komen! De gemeente heeft namelijk gekozen voor afvalscheiding en plaatst daarvoor overal extra containers.



> Fietsparkeeroverlast voor het hofje



> Bij het hofje van Noblet staan van 15 maart tot 15 oktober drie stenen plantenbakken die door Spaarnelanden worden onderhouden. Michaëla wil ze ook in de Warmoesstraat.

Loop je in London na een gratis (!) bezoek aan Tate Modern naar metrostation Southwark om met de Eurostar de terugreis te aanvaarden, kom je een hofje tegen!

London Calling



> Een lieflijke oase tussen de spiegeltorens.

Hopton's Charity heet dit in 1654 gestichte 'Alms-house' (Engels voor hofje), waar heel lang alleen arme vrijgezelle mannen terecht konden. Tot de verbouwing in 1988 waren er 26 cottages,

erna nog 20. De huizen paren uit het stadsdeel zijn nu bestemd voor echt-Southwark.

Thuis in elk monument.

Met al uw vragen over verwarming, loodgieterswerk of dakbedekking kunt u bij de vakmensen van Goes Plooy terecht. Van de nok van de Bavo tot de kelders van een hofje; ze zijn thuis in elk monument! Bel ons op 023 52 61 503.

Goes Plooy
Duurzame totaalinstallateur

HAARLEM - ALKMAAR
www.goes-plooy.nl



De kolenschepper van het hofje van Loo

Met Edward van der Zwaag door de Barrevoetestraat lopen is teruggaan naar de jaren vijftig. In 1948 is hij er geboren, op zijn zestiende verhuisde hij naar Haarlem-Noord. Zijn vader had op nummer 10 een kapsalon. Het hofje van Loo, daar heeft hij speciale herinneringen aan.



> Edward van der Zwaag voor het vroegere huis van de zusters Boeree

Edward van der Zwaag (70) heeft geen borrel nodig om los te gaan over zijn oude buurt. Op zaterdagavond als de lonen waren uitgedeeld, liep het spul soms ruziënd door de straat. Regelmatig sneuvelde er een winkelruit.

Stuiver voor je spaarpot

‘Op de Botermarkt zaten kruidenierswinkels De Gruyter en Simon de Wit naast elkaar. Ernaast zat café Van der Linden. Daar op de hoek zat de paardenlager. ‘Kun je nog zien in het paardenhoofd in de voordeur.’ In de Doelen met zijn steegjes en straatjes hadden een koperslager en een sigarenmaker hun atelier. Soms mocht je wel eens een sigaar draaien.

‘Op de hoek naast ons zat ijssalon Bini.

‘De stad was je speelterrein’

De familie ging ‘s winters naar Italië. Als een klant van mijn vader een footje gaf, mocht ik soms een ijsje kopen. Pel in de Vlamingstraat had loodsen voor de marktkramen. Je hielp soms met het afladen. Dan had je weer een stuiver voor je spaarpot. We speelden buiten maar hielpen ook graag en we hadden ook nog tijd voor kattenkwaad.’

Op de autopod door het hofje

Edward woonde schuin tegenover het Hofje van Loo. ‘Het hek stond altijd open. We knikkerden er en speelden autopod totdat we werden weggestuurd door de beheerder.’ Een speciale burenband had Edward met de zusters Boeree, die in het eerste

huisje links woonden.

Het hofje hoorde bij het Elisabeth Gasthuis. De beide zusters hadden daar hun hele leven gewerkt. Edward: ‘De kleinste was stil, met de meest stevige had ik het beste contact. Zij was altijd vrolijk en spontaan. Ik zag haar tien jaar geleden in een film bij het ABC. Die film is er nog steeds te zien en gaat over de geschiedenis van Haarlem. Een aanrader.’

De kolenschepper

‘s Winters schepte hij vaak de kolenkit voor de dames Boeree vol. Als dank mocht hij dan het oud papier meenemen. Dat ging naar lompenboer Steenman in de Lange Boogaardstraat. Edward: ‘Als het lente werd, ging de kachel naar het kolenhok en werd ie opgepoetst. Bij ons ging hij naar zolder. Je had thuis dan ineens meer ruimte in de woonkamer. Wij woonden klein, maar de zussen op het hofje woonden nog kleiner.’ Volgens hem is het deel van het huis rechts van de voordeur er na zijn tijd aangebouwd.

Hij wijst op het bankje dat toen ook al voor het huis stond. De zusters schilden er de aardappelen of verstelden er hun kleren. En ‘s avonds werd een ladder tegen de lantarenpaal gezet. Dan werd de gaslamp aangestoken.



Illustratie: Femke van der Zee

Bestuurder of toch liever regent?



De Stichting Haarlemse Hofjes had mij voor de jaarlijkse bijeenkomst van hun Raad van Afgevaardigden gevraagd een gesproken column te verzorgen, over het onderwerp ‘de rol van regenten in 2040’.

Ik begon met de opmerking dat de titel op zich al bijzonder was, aangezien de meeste Haarlemse hofjes het begrip regent anno 2019 allang vervangen hadden door bestuurder. Daarbij: welke hofjesbestuurder zou tegenwoordig nog vereenzelvigd willen worden met de uitstraling van het woord regent? Bij velen roept dat associaties op met streng, afstandelijk, aristocratisch en zuinig. Nee, zo betoogde ik, dat is juist *niet* wat wij willen uitstralen. De huidige bestuurder van een hofje wil vaardigheden als bestuurskracht, financieel inzicht en bouwkundige kennis graag koppelen aan een sociale houding, betrokkenheid bij de bewoners van het hofje.

Een column hoort enigszins prikkelend te zijn en aan te moedigen tot discussie. Dat lukte me beter dan ik verwacht had. Tot mijn verbazing hoorde ik na afloop dat de overgrote meerderheid van de Haarlemse hofjes anno 2019 nog steeds spreekt van *regent* en *regentencollege*, niet van bestuurder en bestuur. De hofjesbewoners geven de voorkeur aan deze benaming, zo werd er betoogd. Maar niet alleen zij, juist ook de regenten zien de titel als een beloning en erkenning.



> Lente in het Luthers Hofje

‘Bestuurder kun je van alles zijn, maar regent kun je alleen van een hofje zijn. Wij zijn daar trots op en dat zouden wij moeten koesteren,’ zo werd door menig een opgemerkt.

‘Het kan verkeren,’ zei Brederode. Nu maar afwachten hoe deze situatie zich de komende jaren gaat ontwikkelen. Haalt regent als benaming voor een hofjesbestuurder het jaar 2040? U mag het zeggen.

Lieuwe Zoodma,

voorzitter Stichting Haarlemse Hofjes en bestuurder/regent van het Luthers Hofje



Wie wonen er in hofjes?

Wie wonen er in hofjes? Is dat soms een bijzonder soort? Veel lezers zijn nieuwsgierig naar het verhaal achter de voordeur en ook naar hoe iemand in een hofje terecht komt. Zes bewoners vertellen hier openhartig over.

'Naast mijn kinderen het grootste cadeau van mijn leven'

Petra (18 jaar hofbewoner)

'In 2001 gingen mijn partner en ik uit elkaar. Ze zei, denk maar niet dat je hier kunt blijven wonen. 't Was een extra moeilijke periode omdat mijn zusje een terminale ziekte had.

Een woning kopen zat er niet in, in de zorg verdienen je te weinig. Toen las ik een advertentie: Gezocht hofdame van boven de 55. In mijn brief vertelde ik dat ik als kind vaak met mijn oma naar een hofje in de Barrevoetestraat ging. Dan zei ik, als ik oud ben, wil ik ook in zo'n hofje. Kort daarna belde een regent. Mijn zusje

zei, ga kijken en zeg altijd ja. De anekdote vond hij grappig. Ik had net een hoekkast gekocht en was bezorgd of die hier wel inpaste. Het is in drie weken gegaan, ik zat hier met een tuinstoel en een matras. De eerste avond heb ik een fles wijn open getrokken en wat kaarsjes aangestoken. Voor mij was het een warm bad en dat is het nog.'



> Hofje van Bakenes

Mieke (3 jaar hofbewoner)

'Na mijn scheiding kreeg ik een lot uit de loterij in de vorm van een MGE-woning (= Maatschappelijk Gebonden Eigendom). Het huis werd casco geleverd en met hulp van mijn handige vader heb ik naar eigen zin en smaak kunnen inrichten.

Het was mijn huisje, met alle comfort die ik maar wenste. Maar om financiële redenen moest ik dat huis zonder winst terugverkoopen aan de wooncorporatie. Met pijn in het hart. Kleiner wonen was het devies. Het hofje leek een gouden kans. Maar het valt na dertig jaar in

het groene en ruime Hoofddorp, waar ik helemaal geworteld was, niet mee om in een andere stad te aarden. Ik kreeg heimwee, lag soms huilend op bed. Ik voelde me net een verplante boom. Ik woon hier nu drie jaar, maar als ik een woning in Hoofddorp zou krijgen, zou ik zo weg zijn.'



> Hofje van Staats

Rebecca (14 jaar hofbewoner)

'Ik was groot, groter, grootst gewend. Na de scheiding stond ik op straat. Toen ik samen met een regent de woning binnenstapte, schrok ik. Ik noem dit ook mijn poppenhuis.

Echter, vanaf dag één voelt het goed. De hulp en de aandacht die je krijgt als je even in de lappenmand zit, is buitengewoon. Omdat ik een mensenmens ben, is het bij mij de

zoete inval. Ik wil hier tot mijn dood blijven wonen, net als devroegere buurvrouw die een paar huisjes verderop woonde. We hebben haar met zijn allen tot het eind verzorgd.'



> Frans Loenenhofje

Anna (7 jaar hofbewoner)

'Ik groeide op in Maastricht, ging in Amsterdam studeren, kreeg er een baan in het onderwijs, een man en twee kinderen. Na de geboorte van ons tweede kind verhuisden we naar Monnickendam. Er kwam een scheiding. Op mijn 55ste verloor ik mijn baan door een reorganisatie, een jaar later ging ik met vervroegd pensioen.

Nadat mijn moeder was overleden, zei mijn zusje: Ga eens op vakantie, ik heb nog een huisje op een Grieks eiland. Ik wilde drie maanden blijven, het werden tien jaar. Ik werd een manusje van alles voor schilders en fotografen. Hielp met uitnodigingen versturen, met spijkers en touwen, met hapjes maken voor de vernissages. Dankzij oud-collega's verdiende ik bij door mee te schrijven aan lesmateriaal voor schoolboeken. Ook schreef ik elke maand een horoscoop. Dat groepje buitenlanders werd mijn familie. Het leven was eenvoudig en goed. We zorgden voor elkaar, verbouwden groenten en knapten met elkaar de huisjes op. Er kwam ook steeds vers bloed. Intussen was een dochter van mij met een Griek getrouwd, zij woonde in Athene. Ik ben zo lang gebleven omdat ik

het zo moeilijk vond afscheid te nemen. Toen de man van een vriendin overleed en er heel veel gedoe was om hem van het eiland te krijgen, ging ik nadenken. Ook de winters waren toch wel erg stil. Ik belde vrienden in Nederland om rond te kijken en kon een tijdelijke, veel te dure, woning in Haarlem huren. 't Lijkt op Maastricht, dacht ik, maar dan met Hollanders. Na anderhalf jaar was mijn spaargeld op en moest ik op zoek naar een goedkopere woonplek. Toen las ik een advertentie in de Hofjeskrant: Huurders gezocht. Ik was regelmatig in hofjes geweest, maar had altijd gedacht, hier kom ik nooit in. Met vulpen schreef ik een brief en werd uitgenodigd voor een gesprek. Eén van de geijkte vragen was: ben je sociaal? Ik vertelde iets over Griekenland. Dat is nu zeven jaar geleden.'



> Hofje van Loo

foto: Chris Hanepen

Els (11 jaar hofbewoner)

'Na 46 jaar huwelijk was mijn muntje op. Ik was 16 en hij 21 toen we verkering kregen. Hij was een goed mens, adoreerde mij, maar door zijn dwangneuroses leefde ik zijn leven. Ik wilde mijn leven niet met hem uitzitten. Veertig jaar hadden we een eigen zaak gerund.

Toen onze dochters klein waren en de zaak goed liep, gingen we elk jaar twee weken naar Spanje. Maar op een goed moment was het: 't kan niet voor de zaak. Door de concurrentie werd het steeds minder. Eerst moest het personeel weg, toen moest de zaak sluiten en op zeker moment hadden we een opeetconstructie met ons huis. Dat kon toen nog. Jan draaide de dag met de nacht om, we aten niet meer samen. Toch wilde ik hem niet laten vallen, ik hield van hem. Bovendien had ik dan niets meer.

Dat moment kwam toch. Drie jaar woonde ik in sloop- en kraakpanden.

Mijn piano verhuisde steeds mee. Gelukkig had ik een vriendengroep die meehielp met verhuizen. Elk huis werd helemaal wit geschilderd. Ondertussen was ik mantelzorger voor mijn man. Toen er weer een brief kwam dat ik uit een huisje moest, was ik de wanhoop nabij. Maar plots kwam dat telefoontje. De piano was voor de regenten een ding en dat ik getrouwd was vonden ze een beetje eng. Een maand zat ik in spanning. Die liep zo hoog op dat ik niet meer kon praten. Toen ik de woning kreeg, zei ik, dit is het voorportaal van de hemel. Elke dag ben ik blij dat hier mag wonen.'



> Hofje van Staats



> Teylers Hofje

foto: Chris Hanepen

Frederique (36 jaar hofbewoner)

'In de zomer van '81 hielp ik na de verbouwing van de Dreefschool mee met de verhuizing. Een collega, een regent, riep toen dat hij een hofjeshuis voor me had.

Ik wees het af, zeggende dat ik nog geen vork en lepel had. Iedereen dacht: wat dom. Anderhalf jaar later kwam hij bij mij in de klas en zei dat hij een ander huisje in een ander hofje had. Toen was ik heel blij dat ik een kruiwagen had. In dat hofhuisje heb ik twee jaar gewoond, maar betaalde slechts 160 gulden. Bij de renovatie in 1985 werden de acht kleine huisjes omgebouwd tot vier ruime. Vanaf dat moment heb ik een prachtige, relatief grote woning. Dat maakt dat ik hier nog woon. De combinatie van het huis, het fijne buiten, midden in de stad en toch stil, is aangenaam. 't Is fijn wonen zolang je de juiste buren hebt en tot nu toe is dat zo.'

Naast het hofje van Heijthuisen

Het koepeltje van de ondergrondse

In 1940 maakte de Haarlemse Alie Voetelink een foto van het hofje van Heijthuisen. Zij kon op dat moment niet bevroeden dat haar schoonzus Ans eind 1944 honderd meter verderop in het koepeltje van de Mariastichting ondergedoken zou zitten.

Alie Voetelink (geboren in 1899) had twee zussen, Luus (1892) en Jo (1904), en een broer, Rob (1909). Van de vier is alleen Rob getrouwd. In de Tweede Wereldoorlog woonde hij met zijn vrouw Ans vlakbij de Mariastichting op de Rustenburgerlaan. Zijn kleinzoon Erik Voetelink vertelt: 'Alledrie mijn tantes hadden een goede baan en hoewel ze spaarzaam waren, hebben ze ook goed geleefd. Tante Luus ging bijvoorbeeld voor de oorlog zes weken naar Zwitserland, dat kostte een vermogen. En tante Alie had een camera, wat in die tijd bijzonder was.'

Tweede Wereldoorlog

Erik Voetelink: 'Rob en Ans, mijn opa en oma, zaten tijdens de oorlog in het verzet. In hun huis hielden ze in een uitgeholde muur brenguns en stenguns verborgen. De Rustenburgerlaan was de grens van het Rozenprieel, een volksbuurt waar veel onderduikers zaten. De Duitsers wisten dat en hebben er vaak razzia's gehouden. Bij een ervan waren zowel opa Rob als oma Ans niet thuis. Ans was door het verzet gewaarschuwd dat er een razzia kwam. Ze is naar het koepeltje op de Kleine Houtweg gevlucht en heeft daar een paar dagen ondergedoken gezeten. Opa Rob was net op voedseltocht. In hun huis paste tante Jo op mijn vader. Uit de verhalen weet ik dat hij nogal in paniek was en om zijn moeder riep.'

Koepeltje van het verzet

Dat koepeltje was vanaf 5 september 1944 (Dolle Dinsdag) het hoofdkwartier van de Binnenlandse Strijdkrachten, een bundeling van tot dan toe zelfstandig opererende verzetsgroepen. Voornaamste doel van de BS was om onrust te zaaien onder Duitse troepen. Om die reden werden vanuit Engeland wapens gedropt in de Haarlemmermeer. BS-commandant Kennemerland, door prins Bernhard van-

uit London benoemd, was Cor van Stam.

Het hoofdkwartier van het verzet, de 'ondergrondse', was naast het huis van dr. C. Hoge, directeur van de Mariastichting. Van Stam: 'We hadden er vier illegale telefoons tot onze beschikking, en een paar typistes. We sliepen er ook. We legden boobytraps op wegen waar de Duitsers veel reden. Ze werden er doodnervus van. Met hulp van een PTT'er luisterden we telefoongesprekken van de Duitsers en verraders af. Zo kwamen we erachter dat NSB-politiefake Krist van plan was om de hele BS op te rollen. Met zijn Duitse vrienden wilde hij de Haarlemse illegaliteit in één keer opruimen. Vlak voor de door hem bepaalde dag werd hij zelf door één van ons, Gommert Krijger, doodgeschoten.'

Mussert toch maar niet ontvoerd

Eind 1944 werd NSB-leider Anton Mussert in de Mariastichting verpleegd. Andere ziekenhuizen wilden hem niet hebben. Zuster Lidwina: 'Zijn kornuiten bewaakten hem. In de tuin stond bewaking, het was een hele toestand. Voor de onderduikers en de verzetsmensen in de koepel was het een gevaarlijke situatie. Die zaten daar een krantje te schrijven en te typen. Directeur Hoge wist daarvan.'

Bij de BS ontstond toen het plan Mus-

sert te ontvoeren. Door al die NSB-pottenkijkers was er vrees voor ontdekking. BS-commandant Van Stam: 'Maar ik voelde er niets voor om mensenlevens op het spel te zetten om een vent waarmee de Duitsers in hun maag zaten, uit de weg te ruimen.' Zuster Lidwina: 'Dokter Hoge heeft toen de Ortskommandantur opgebeld of zij Mussert niet naar een eigen ziekenhuis wilden brengen. Toen is hij bij ons weggehaald.'

Heldhaftige tante

Na de oorlog leidde tante Alie een teruggetrokken bestaan. Even bij haar langsgaan was er niet bij, vertelt Rob Voetelink. 'Ik heb altijd het idee gehad dat de oologs-ervaringen haar hebben aangegrepen. Opa Rob en oma Ans vertelden er mondesmaat over, maar ik weet dat zij een neergeschoten piloot naar veilige plekken heeft vervoerd. Ook is er van zomer '43 tot voorjaar '44 een piloot bij haar onderge-

doken geweest. Daarnaast heeft tante Alie de nodige verzetstrijders onderdak verleend. In de oorlog woonde ze in de Kleverparkbuurt, na de oorlog is ze naar Bloemendaal verhuisd.'

In het door Ben Speet in 1995 geschreven boek 'Het Hofje van Willem van Heijthuisen' staat als onderschrift bij de foto hierboven: 'Foto van een onbekende fotograaf', 1942'. Daar had moeten staan: 'Alie Voetelink, 1940'.

Bronnen:

- De verhalen van Cor van Stam (burgemeester van Haarlemmermeer van 1973 tot 1983) en zuster Lidwina zijn in de jaren tachtig door Luus van Dusschoten opgetekend. Haar 'Herinneringen aan Haarlem in de Tweede Wereldoorlog' is in 2016 posthuum door John Jacques en Jan Brouwer uitgebracht.
- Fotoalbum van E. Voetelink-Van Arkel



> Het hofje van Heijthuisen in 1940, Alie Voetelink



> Het koepeltje van de Mariastichting, 1975, H.M. Heyboer Archief Noord-Hollands Archief

deWaterkoets

proeven & proosten op het water

HOFJESTOCHT VANAF HET WATER

Vaar en wandel met een Gilde Stadsgids langs diverse Haarlemse Hofjes. Het is ook mogelijk om het arrangement te combineren met een hofjespuzzeltocht.

Met uw eigen groep van 5 tot 50 personen. Comfortabel varen in open of geheel overdekte en verwarmde boten. Zeer geschikt voor familiefeestjes of bedrijfsuitjes. Onze arrangementen zijn te combineren met diverse catering.

www.dewaterkoets.nl / info@dewaterkoets.nl / 023 - 525 98 22

Burgemeester Wienen te gast

De Stichting Haarlemse hofjes is 45 jaar geleden opgericht om gemeenschappelijke zaken te delen en aan te pakken. Het dagelijks bestuur vergadert viermaal per jaar, alle hofjesbesturen komen elk jaar bijeen.

Dit jaar was deze Raad van Afgevaardigden op 11 maart te gast in de prachtige Heerenkamer van de Doopsgezinde Kerk in de Frankestraat. De regenten waren zeer ingenomen met het feit dat burgemeester Jos Wienen de vergadering kwam bijwonen. Tijdens het tienjarig jubileumfeest van de Hofjeskrant had de burgemeester al laten weten hoezeer hij zich betrokken voelt bij de Haarlemse hofjes.

Nu ging hij dieper in op het thema 'gemeenschapszin' en ging in gesprek over de geschiedenis en de betekenis van onze hofjes. Daarnaast kwamen de ontwikkelingen

van de afgelopen jaren en de toekomst van de hofjes aan de orde, dit alles in relatie met de stad. De burgemeester benadrukte hoezeer hij het waardeert dat de Haarlemse hofjes in deze vorm nog bestaan en hoe waardevol de woonvorm en hofjescultuur zijn als het gaat om sociale betrokkenheid en geborgenheid. Juist in onze tijd is daar behoefte aan. Hij toonde zich een goed

verstaander voor actuele issues zoals verduurzaming, een complex thema omdat hofjes als rijksmonument beperkt zijn in de uitvoering van bouwkundige aanpassingen.

Ook sprak hij zijn waardering uit voor

'Hofjescultuur en woonvorm zijn waardevol'



> Burgemeester Jos Wienen met het dagelijks bestuur van stichting Haarlemse Hofjes in Hofje In den Groenen Tuin.

Het hofje van Pa Pinkelman en Tante Pollewop

Zou Bomans een Haarlems hofje in gedachten hebben gehad, toen hij zijn stripfiguur in de laatste reeks in een hofje situeerde? Die vraag legde de redactie voor aan het Bomans Genootschap.

W e stuurden secretaris Shishir Bestebreur de eerste pagina van 'De onsterfelijke Pa Pinkelman'.

Zijn reactie was: 'De naam van het hofje wordt niet genoemd, maar misschien kan de summiere beschrijving een aanwijzing zijn om welk hofje het zou kunnen gaan.'

Nee dus. Een hofje waar op zon- en feestdagen limonade uit de pomp komt, dat zou een attractie zijn! Natuurlijk laat Bomans ook geen naam vallen. Omdat het een typisch Bomanshofje is, waar 'alle gezindten in vrede en welvaart samenwonen.' En waar, 'de oudjes allen gelukkig getrouwd waren en een onberispelijk leven leidden.' Dat wil zeggen, totdat een regent in de reglementen ontdekt dat echtparen ten strengste verboden zijn. Terstond worden alle vrouwen naar andere hofjes overgebracht. Bomans gaat hier subtiel in tegen de traditionele

gang van zaken: hofjes zijn vooral voor vrouwen bestemd. Natuurlijk komt Pa Pinkelman tegen dat besluit in opstand. Hij blaast 's nachts in zijn bolhoed en vliegt weg uit het hofje over de poort op zoek naar zijn Pollewop. Het begin van een hilarisch avontuur.

Godfried Bomans schreef naast vier vertellingen over Pa Pinkelman een zestigtal boeken. Daaronder het Groot Sprookjesboek, Kopstukken, Eric of Het klein insectenboek, Buitelingen en Lof der Haarlemmers. En ja, wie weet wordt er ooit een echt hofje naar de Haarlemmer onder de Haarlemmers vernoemd.



> Volkskrant, 2 januari 1952; leesbare versie van de strip, zie www.haarlemse-hofjeskrant.nl

Vijfhonderd wandelaars doen Proveniershof aan

Ruim twintig jaar was lesje Vermeulen regentes van hofje Codde en van Beresteyn. Zaterdag 13 april was zij tijdens de Zonta Walk een van de gastvrouwen in het Proveniershof.



Aan de Zonta avondwandeling, op touw gezet door de leden van Zonta Kennemerland, namen zo'n vijfhonderd mensen deel. Ze kregen een pracht van een culturele wandeling voorgeschoteld.

Op de wandeling van drie kilometer werden de deelnemers op vijftien locaties verrast met acts. Er was muziek op een boot, een verhalenverteller bij het Teylers Museum, buikdanseres Raniya danste op het Doelenplein, popkoor Haarlem Shuffle zong op het Philip

Frankplein en Hakim trad op in de Eglantiertuin. In de tuin van het Proveniershof droeg stadsdichter Willemien Spook, sfeervol ondersteund door cellist én hofbewoner Maurice Ploem, haar gedicht 'Vogelvlucht' voor.

Omdat alle artiesten gratis hun kunsten vertoonden, gaat het totaal aan inschrijvingsgeld naar een presentatietraining voor Haarlemse vrouwen in de bijstand. In juni volgt een netwerkdag met bedrijven. Zonta leden streven naar een betere positie van vrouwen.

Haarlem in 'Vogelvlucht'

'Earthscape' in Johannes Enschedé Hofje

Drie bijzondere 'krulplanten' sieren de verhoogde tuin in het Johannes Enschedé Hofje. Het mooie is dat ze nog wuiven ook.

Bezoekers kijken vanaf zaterdag 23 maart nog meer hun ogen uit. Als tegenwicht aan de rechte lijnen en hoeken brengen de krullen van Liedeke Veninga een speels element in. Haar Earthscape is door het pas in het leven geroepen Kunstcomité van het hofje, bestaande uit Willeke van Dijkman en Yvonne Don, als eerste kunstwerk uitgekozen. Het zal zeker niet het laatste zijn. Het kunstcomité had niet voor niets Margreet Bouman, artistiek coördinator van de Vishal, uitgenodigd. Zij beraadt zich welke kunstenaarsleden werk scheppen dat in de binnentuin kan worden tentoongesteld. Voorlopig staat de door bewoner Kees van Dulleman omgedoopte Drie-eenheid er tot september.



Dromen vangen in de Vijfhoek

Wie op 17, 18 of 19 mei de 14de Vijfhoek Kunstroute loopt, ziet overal dromenvangers. In woningen, ateliers, galeries en de hofjes exposeren tientallen kunstenaars hun werken.

Waar is deze gevelsteen?



De Lijnwaadpakkerij is de naam van deze gevelsteen, die je als het ware toelicht. Nee, hier wordt geen handeltje in oosterse waren gesloten. Lijnwaad is linnen gemaakt uit vlas. Het vogeltje in het wapenschild is een snip of snep en verwijst naar de familie Snep die in deze straat een textielbedrijf had. Later is de zaak overgenomen door de firma Rookmaker.

PRIJSVRAAG

Stuur uw reactie naar info@haarlemse-hofjeskrant.nl en maak kans op een waardebon van € 15.

De vorige prijsvraag was niet makkelijk. De gevelsteen van Laetitia hangt in de Witte Herenstraat. De winnaar is Eckart Dissen.

Met KennemerZorg is het Zorgeloos genieten

Kennemerzorg is een kleinschalige particuliere thuiszorgorganisatie met een frisse kijk op de zorg.

Bent u op zoek naar kwalitatief hoogstaande thuiszorg? Dan kunt u dit met één telefoontje regelen. Wij komen graag bij u langs om al uw zorgwensen te bespreken.

Neemt u rustig de tijd om u te laten informeren naar de mogelijkheden die het best bij uw wensen passen.

Wij zijn te bereiken op telefoonnummer: 023 532 40 60 of 06 17 06 96 96.

Bezoek ook onze website: www.kennemerzorg.com

Ga naar binnen en laat je verbeelding met je op de loop gaan. In de Nieuwe Kerk is er op vrijdag 17 mei tussen 20.00 en 22.00 uur een 'lucide-droombeleving'. Op zaterdag 18 en zondag 19 mei is de tuin van het Proveniershof omgedoopt tot beeldentuin. Daar geven leerlingen van muziekschool HART op elk heel uur een kort concert. Ook treedt het Wereldmuziekkoor er op. Ga voor route en kunstenaars naar vijfhoekkunstroute.nl



> Deurenexpositie tijdens 10e Vijfhoekkunstroute in het Proveniershof

Om niets te vergeten!

Open: ma. t/m vr. van 9.00-18.00 uur
zaterdag van 10.00 - 17.00 uur
Gedempte Oude Gracht 108
Haarlem, Tel: 023 5315513
www.muyskantoor.nl

C. den Hollander b.v.
Onderhoudscombinatie
Haarlem (023) 5356812

SCHALKWIJKERSTRAAT 29 - 2033 JC - FAX: (023) 5352800

Nieuwenhuizen bv
BOUWBEDRIJF

- Verzorging aanvraag
- Nieuwbouw
- Verbouw
- Aanbouw
- Renovatiebouw
- Dakkapellen
- Badkamers
- Openhaarden

Lijnbaan 34 -36 - Heemskerk - Tel.0251-235 996
www.bouwbedrijfnieuwenhuizen.nl

Haarlemse Hofjeskrant **GRATIS meenemen!**

Haarlem: DekaMarkt Rijsstraatweg 283, Rijsstraatweg 40-42, Anthony Fokkerlaan, Eksterlaan, Meester Cornelisstraat, Schalkwijkstraat, Gedempte Oude Gracht, Amsterdamstraat, Prinses Beatrixplein, Oranjeboomstraat, Ramplaan en Floridaplein. VOMAR Da Vinciplein, Stephensonstraat en Paul Krugerkade. JUMBO Engelenburg. PLUS Rijsstraatweg en de Coop Stuyvesantplein. AH Floriadaplein, Marsmanplein, Soendaplein, Drossestraat, Westergracht, Grote Houtstraat, Kruisstraat en Spoorwegstraat. VVV, Noord-Hollands Archief, Van der Pigge, Muys Kantoor & Cadeau, DEKATUIN. Bibliotheken Gasthuisstraat, Planetenlaan en Leonard Springerlaan. Heemstede: VOMAR Binnenweg, AH Blekersvaartweg, SPAR Te Winkelhof en PRIMERA De Pijp Raadhuisstraat, Bibliotheek Julianaplein. Bloemendaal: AH en Papyrus Bloemendaalseweg.

Reacties: info@haarlemse-hofjeskrant.nl
Website: www.haarlemse-hofjeskrant.nl

De Haarlemse Hofjeskrant wordt financieel gesteund door hofje Codde & Van Beresteyn, hofje Inden Groenen Tuyn en diverse fondsen.

Oplage: 7.500
Redactie: Willem Brand
Eindredactie: Paula Willems
Vormgeving: Kees Reniers

HHK 38 verschijnt in september 2019